

สภาพและความต้องการของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นายจักรพงษ์ สิริริน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0533-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STATE AND NEEDS OF ART TEACHERS CONCERNING ART EDUCATION
TEXTBOOK USAGES IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION

Mr. Jakpong Siririn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Education in Art Education
Department of Art Education
Faculty of Education Chulalongkorn University
Academic Year 2001
ISBN 974-17-0533-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพและความต้องการของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้หนังสือ
เรียนศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
โดย นาย จักรพงษ์ สิริริน
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ คุณประเสริฐ

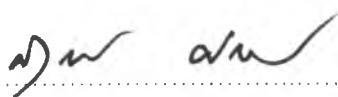
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. อำไพ ติรณสาร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ คุณประเสริฐ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

จักรพงษ์ สิริริน : สภาพและความต้องการของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (STATE AND NEEDS OF ART TEACHERS CONCERNING ART EDUCATION TEXTBOOK USAGES IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร. สันติ คุณประเสริฐ ,169 หน้า . ISBN 974-17-0533-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจ สภาพ และ ความต้องการของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป MICROSOFT EXCEL แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า สภาพและความต้องการของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา 1.) ด้านวัตถุประสงค์ พบว่า ทั้งด้านสภาพและความต้องการอยู่ในระดับต้องการมาก ข้อที่ต้องการมากที่สุดคือ ส่งเสริมให้แสดงออกตามความสามารถ เน้นการปฏิบัติจริง 2.) ด้านเนื้อหาและกิจกรรม พบว่า ด้านสภาพอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความต้องการอยู่ในระดับมาก ข้อที่ต้องการมากที่สุดคือ มีกิจกรรมปฏิบัติให้เลือกหลายรูปแบบ 3.) ด้านวิธีการสอน พบว่า ด้านสภาพอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความต้องการอยู่ในระดับมาก ข้อที่ต้องการมากที่สุดคือ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ 4.) ด้านสื่อ พบว่า ด้านสภาพอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความต้องการอยู่ในระดับมาก ข้อที่ต้องการมากที่สุดคือ ช่วยประหยัดเวลา เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย 5.) ด้านการประเมินผล พบว่า ด้านสภาพอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความต้องการอยู่ในระดับมาก ข้อที่ต้องการมากที่สุดคือ ส่งเสริมการประเมินผลโดยครูและนักเรียนร่วมกัน 6.) ด้านองค์ประกอบหนังสือเรียน พบว่า ด้านสภาพอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความต้องการอยู่ในระดับมาก ข้อที่ต้องการมากที่สุดคือ ภาพประกอบสัมพันธ์กับเนื้อหา เหมาะสม ชัดเจน สวยงาม และมีคำอธิบายรายละเอียดที่ถูกต้อง

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิสิิต.....จักรพงษ์ สิริริน.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

##4183663027:MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD:ART EDUCATION TEACHER / ART EDUCATION TEXTBOOKS

JAKPONG SIRIRIN : STATE AND NEEDS OF ART TEACHERS CONCERNING
ART EDUCATION TEXTBOOK USAGES IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER
THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

THESIS ADVISOR : ASSIS. PROF. SANTI KHUNPRASERT,Ed.D. 169 pp.

ISBN 974-17-0533-6

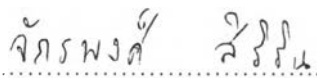
The purpose of this research was to survey the state and needs of art education teachers concerning art education textbook usages in elementary schools under the Bangkok metropolitan administration. The obtained data were analyzed by the percentage, arithmetic means, and standard deviation by using the MICROSOFT EXCEL – analyzed program. Resulted data were presented in tables with description.

It was found that 1.) Learning objectives: state is at high level, needs are at high level which should emphasize on pupil's individual ability and hand on activities 2.) Contents and activities: state is at moderated level, needs are at high level which variety of art activities should be provided 3.) Teaching and learning: state is at moderated level, needs are at high level which emphasized on student centered 4.) Media: state is at moderated level, needs are at high level which media can save time and create a better understanding of contents 5.) Evaluation methods: state is at moderated level, needs are at high level which evaluation teachers together with students should participate in the evaluation process 6.) Elements of art education textbook: state is at moderated level, needs are at high level which illustrations should support the content as well as the appropriateness, obvious, beauty and correct explanation.

Department Art Education

Filed of study Art Education

Academic year 2001

Student's signature.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆของการวิจัย รวมทั้งกำลังใจในการทำงานด้วยดีเยี่ยมมาตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. อำไพ ตีรณสาร ประธานกรรมการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี กรรมการ ซึ่งทั้งสองท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆในการวิจัย และ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ ศาสตราจารย์ วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริลักษณ์ ศรีกมล และ อาจารย์ ประเทศ สุขสถิต ซึ่งทุกท่านได้สละเวลาตรวจสอบเครื่องมือและให้คำแนะนำในการวิจัยด้วยดีเยี่ยม และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ทุกท่านในภาควิชาศิลปศึกษา อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งฝ่ายประถมและฝ่ายมัธยม คุณปฐมรัตน์ ยิ้มประเสริฐ คุณชาญศิลป์ กิตติโชติพานิชย์ คุณคณิงหา สุภานันท์ คุณประวิทย์ เหลียงกอบกิจ และ พี่ๆทุกคนในรุ่น อาจารย์ ต้น อาจารย์ อธิธิพงศ์ กฤดากร ณ อยุธยา และเพื่อนๆทุกคน ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีมาตลอด และทุกท่านที่เกี่ยวข้อง ขออภัยถ้าไม่ได้เอ่ยนาม

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ช่วยเหลือทุกสิ่งทุกอย่างและให้กำลังใจด้วยดีมาโดยตลอดจนสำเร็จ คุณจักรกฤษณ์ สิริริน พี่ชายที่ช่วยเหลือทุกอย่างทุกขั้นตอน คุณน้องจักรภูมิ สิริริน กับกำลังใจในการทำงานมาตลอด คุณวนิดา แซ่โล้ว และคุณยาย กับกำลังใจทุกอย่าง และคุณจุฑารัตน์ พรหมณีสุนทร กับกำลังใจทุกสิ่งทุกอย่างจนสำเร็จ

จักรพงษ์ สิริริน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ครูศิลปศึกษา หลักสูตร การเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา.....	14
หนังสือเรียนศิลปศึกษาระดับประถมศึกษาและการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษา	59
องค์ประกอบด้านต่างๆของหนังสือเรียนศิลปศึกษา.....	75
ลักษณะรูปเล่ม	75
เนื้อหาและกิจกรรม	76
ภาพประกอบ	77
ภาษาและการเขียน	80
ลักษณะของหนังสือเรียนศิลปศึกษาที่ดีและการพิจารณาคัดเลือก.....	82
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	95
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	103
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	103

	หน้า
สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	103
เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร	105
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	108
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	140
รายการอ้างอิง.....	156
ภาคผนวก.....	162
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	169

สารบัญตาราง

	หน้า
จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษา จำแนกตามเพศ.....	109
จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษา จำแนกตามอายุ.....	109
จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	110
จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ทางศิลปศึกษา ตามวุฒิการศึกษา.....	110
จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอน ศิลปศึกษา.....	111
จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษา จำแนกตามระดับชั้นที่สอน.....	111
จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษา จำแนกตามจำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์.....	112
จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษา จำแนกตามหน้าที่อื่นๆ.....	114
จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษา จำแนกตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกใช้หนังสือ เรียนศิลปศึกษา.....	115
จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษา จำแนกตามสำนักพิมพ์ของหนังสือเรียน ศิลปศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน.....	116
จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษา จำแนกตามประเภทหนังสือแบบเรียน ศิลปศึกษาที่ใช้อยู่และประเภทอื่นๆที่ใช้ร่วมกับหนังสือเรียนศิลปศึกษา.....	117
จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษา ที่มีระดับความต้องการในการใช้หนังสือ เรียนศิลปศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน.....	117
จำนวนและค่าร้อยละของครูศิลปศึกษา จำแนกตามระดับการใช้หนังสือเรียน ศิลปศึกษาประกอบการเรียนการสอน.....	118
ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาในด้านวัตถุประสงค์.....	119
ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาในด้าน เนื้อหาและ กิจกรรม.....	121
ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาในด้าน วิธีการสอน.....	123

ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาในด้านสื่อ.....	125
ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาในด้านการประเมินผล.....	127
ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาในด้านองค์ประกอบ ของหนังสือเรียน.....	129
ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาในด้านวัตถุประสงค์.....	131
ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาในด้านเนื้อหาและกิจกรรม.....	132
ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาในด้านวิธีการสอน.....	133
ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาในด้านสื่อ	134
ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาในด้านการประเมินผล.....	135
ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาในด้านองค์ประกอบของหนังสือเรียน.....	136
ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาในด้าน ปัญหาในการใช้.....	137
มีความต้องการในการใช้ด้านใดบ้างเพิ่มเติมจากเดิม.....	138
ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....	139